

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความถนัดที่ได้จากแบบทดสอบความถนัดด้านเหตุผลที่มีรูปแบบต่างกัน โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบและทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา จำนวน 10,544 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา จำนวน 583 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น มีโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ซึ่งดำเนินการดังนี้

ชั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสงขลา ออกเป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดเล็ก โดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ (กรมสามัญศึกษา. 2532 : 42) คือ โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียน 1,500 – 2,499 คน โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน และ โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน ได้จำนวนโรงเรียนแต่ละขนาดดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 12 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 5,782 คน
โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 18 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 3,610 คน
โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 12 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 1,152 คน
รวมจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 10,544 คน

ขั้นที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยยึดทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ เป็นหลักตามที่ ฮูลิน, ลิสแซค และดราสโกว์ (Hulin, Lissak and Drasgow, 1982 อ้างถึงใน อุตุมพร จามรมาน, 2539 : 164) กล่าวว่า ในการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ รูปแบบโลจิสติก 3 พารามิเตอร์ ควรมีจำนวนผู้สอบ 500 คน เป็นอย่างน้อย เพื่อจะได้ความแม่นยำ ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงให้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ไม่น้อยกว่า 500 คน

ขั้นที่ 3 กำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดโรงเรียน ใช้สูตร (นิยม ปุระคำ, 2527 : 13) คือ

$$n_i = \left(\frac{N_i}{N} \right) n$$

เมื่อ	n_i	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดโรงเรียน
	N_i	แทน ขนาดของประชากรในแต่ละขนาดโรงเรียน
	N	แทน ขนาดของประชากรทั้งหมด
	n	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จะได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่	ประมาณ 301 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	ประมาณ 188 คน
โรงเรียนขนาดเล็ก	ประมาณ 61 คน

ขั้นที่ 4 สุ่มโรงเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยผู้วิจัยจะสุ่มโรงเรียนในแต่ละขนาด มาอย่างละ 2 โรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตาราง 3 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามขนาดโรงเรียน

ชื่อโรงเรียนที่สุ่มได้	จำนวนนักเรียน (คน)
ขนาดใหญ่	
1. โรงเรียนสะเดาจรรค์ชัยกัมพลานนท์ อนุสรณ์	160
2. โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกัญญา	150
รวม	310
ขนาดกลาง	
3. โรงเรียนธรรมโฆสิต	100
4. โรงเรียนหาดใหญ่พิทยาคม	100
รวม	200
ขนาดเล็ก	
5. โรงเรียนป่าดงคิณสุถานนท์	35
6. โรงเรียนรัตนพล	35
รวม	70
รวมทั้งหมด	580

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความถนัดด้านเหตุผล ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีหลายองค์ประกอบของเทอร์สโตน ประกอบด้วย 9 ฉบับย่อย มีลักษณะดังนี้

1. แบบจัดประเภท ชนิดเข้าพวภาษา

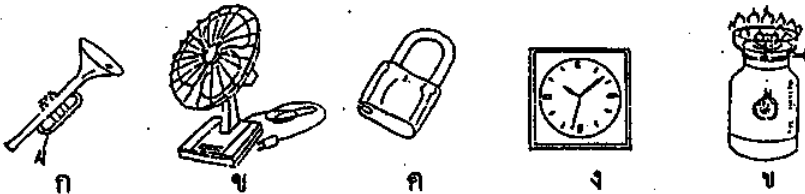
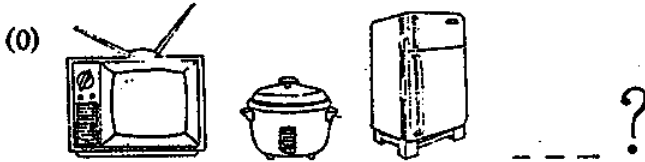
คำชี้แจง ให้เลือกคำที่ให้มาจาก ก-จ ที่อยู่ในประเภทเดียวกันกับ คำที่กำหนดให้

(0) โสก รันทด เศร้า.....?

- ก. บึ้ง
- ข. เปื่อ
- ค. ตลค
- ง. ระทม
- จ. เหนื่อย

2. แบบจัดประเภท ชนิดเข้าพวรูปภาพ

คำชี้แจง ให้เลือกภาพที่ให้มา จาก ก-จ ที่อยู่ในประเภทเดียวกันกับ ภาพที่กำหนดให้

3. แบบจัดประเภท ชนิดไม่เข้าพวภาษา

คำชี้แจง จากตัวเลือก ก-จ จะมีอยู่ 4 ตัวเลือกที่มีความหมายคล้ายกัน หรือ เป็นพวกเดียวกัน ให้หาตัวเลือกที่แตกต่างออกไป จากตัวเลือกอื่น ๆ

(0) ข้อใดไม่เข้าพว

- ก. ไก่
- ข. วัว
- ค. หมู
- ง. สุนัข
- จ. แมว

4. แบบจัดประเภทชนิด ไม่เข้าพวกรูปภาพ

คำชี้แจง มีภาพที่กำหนดให้ 5 ภาพ จาก ก-จ และจะมีอยู่ 4 ภาพ ที่มีลักษณะคล้ายกัน หรือมีความหมายเหมือนกัน หรือประเภทเดียวกัน แต่จะมีภาพหนึ่งที่แตกต่างออกไป ไม่เข้าพวกกับภาพอื่น ๆ ให้หาภาพที่ไม่เข้าพวกนั้น

(0) ข้อใดไม่เข้าพวก

5. แบบอุปมาอุปไมยภาษา

คำชี้แจง เมื่อโจทย์กำหนดคำมาให้คู่หนึ่ง คำทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทางใดทางหนึ่ง ให้หาคำที่มีความสัมพันธ์กับคำที่กำหนดให้

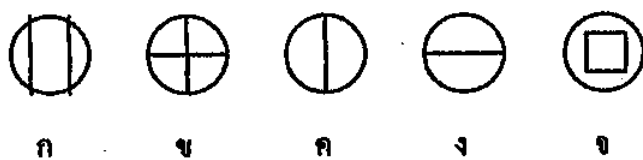
(0) คน : บ้าน → พระ : ?

- ก. วัด
- ข. ศาลา
- ค. โบสถ์
- ง. วิหาร
- จ. สวดมนต์

6. แบบอุปมาอุปไมยรูปภาพ

คำชี้แจง โจทย์กำหนดภาพมาให้ 2 ภาพ โดยภาพทั้งสองจะมีบางส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เป็นคู่กันในทางใดทางหนึ่ง จากนั้นพิจารณาภาพที่ 3 เพื่อหาภาพที่ 4 ให้มีความสัมพันธ์ หรือเกี่ยวข้องกันเป็นทำนองเดียวกันกับ 2 ภาพแรก

(0)

7. แบบสรุปความ

คำชี้แจง คำถามแต่ละข้อ จะมีข้อความต่าง ๆ เมื่ออ่านแล้วพิจารณาให้รอบคอบว่าจะต้องกล่าวถึงสรุปอย่างไร จึงจะถูกต้องด้วยเหตุผลมากที่สุด

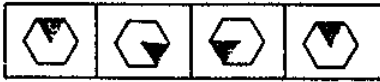
(0) สมบุญเป็นพี่สมจิต สมจิตเป็นน้องสมปอง สมปองเป็นน้องสมชาย ใครอายุน้อยที่สุด

- ก. สมบุญ
- ข. สมจิต
- ค. สมปอง
- ง. สมชาย
- จ. ยังสรุปแน่นอนไม่ได้

8. แบบอนุกรมภาพทางเดียว

คำชี้แจง ให้พิจารณาระบบภาพที่กำหนดให้ แล้วพิจารณาว่าภาพต่อไปจะเป็นภาพใด

(0)

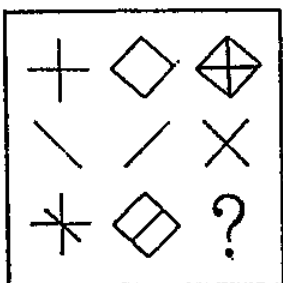

ก   ข   ค   ง   จ

9. แบบอนุกรมภาพสองทาง

คำชี้แจง ให้พิจารณาภาพใหญ่ที่กำหนดให้ โดยดูแนวโน้มว่าเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไร และตรงเครื่องหมาย ? ควรเป็นภาพใด

(0)

ก.

ข.

ค.

ง.

จ.

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบทดสอบ
2. วางแผนการสร้างแบบทดสอบความถนัดด้านเหตุผล ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎีวิธีการสร้างแบบทดสอบ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบวัดความถนัดด้านเหตุผล

2.2 ศึกษารูปแบบของแบบทดสอบ แล้วศึกษาลักษณะคำถามตามแต่ละรูปแบบของแบบทดสอบความถนัดด้านเหตุผล ทั้ง 9 รูปแบบ เพื่อกำหนดแนวทางในการออกข้อสอบ สร้างแบบทดสอบความถนัดด้านเหตุผลเป็นแบบเลือกตอบชนิด 5 คำเลือกมีจำนวน 9 ฉบับ ฉบับละ 32 ข้อ โดยข้อสอบบางตัวคัดแปลงมาจาก สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2526) และ วินัย ธรรมศิลป์(บ.ป.พ.)

3. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นพร้อมเฉลยไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยแยกเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน และผู้ที่จบการศึกษาสาขาการวัดผลและประเมินผลการศึกษา อย่างน้อยระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี จำนวน 3 คน พิจารณาคัดขีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับนิยามหรือลักษณะข้อสอบ ความวิธีของ โรวินเนลลี และแฮมเบิตตัน (Rovinelli and Hambleton, 1973) โดยพิจารณาคัดขีความสอดคล้อง (Index of Consistency) ถ้า IC มีค่าตั้งแต่ 0.5 – 1.0 ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับนิยามหรือลักษณะข้อสอบ (ผลแสดงใน ภาคผนวก ข)

4. นำแบบทดสอบความถนัดด้านเหตุผลที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองสอบ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยใช้ทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม และ ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการหาคุณภาพข้อสอบได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งดำเนินการเหมือนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บข้อมูล ดังแสดงใน ตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพของข้อสอบ โดยใช้ทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม และทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

ชื่อ โรงเรียนที่สุ่มได้	จำนวนนักเรียน (คน)
ขนาดใหญ่	
1. โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย2	148
2. โรงเรียนพะตงประธานศิริวัฒน์	158
รวม	306
ขนาดกลาง	
3. โรงเรียนนาทวีวิทยาคม	70
4. โรงเรียนมัธยมศิริวัฒน์ 2 สงขลา	105
รวม	175
ขนาดเล็ก	
5. โรงเรียนจะนะวิทยาคม	29
6. โรงเรียนจะ โห่งพิทยาคม	31
รวม	60
รวมทั้งหมด	541

5. นำผลการออกแบบทดสอบความถนัดคำนวณเหตุผลมาตรวจให้คะแนนโดยวิธี 0 – 1 เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบแต่ละข้อตามทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม และทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

5.1 คัดเลือกข้อสอบโดยพิจารณาคุณภาพรายข้อ โดยใช้ทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม โดยในเบื้องต้นกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกไว้ดังนี้(ประคอง กรวรรณุต, 2539 : 280)

ค่าความยากของข้อสอบตั้งแต่ 0.2 ถึง 0.8

ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบตั้งแต่ 0.2 ถึง 1.0

5.2 คัดเลือกข้อสอบโดยพิจารณาคุณภาพรายข้อ โดยใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ

5.2.1 วิเคราะห์องค์ประกอบ เนื่องจากตามข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎี

การตอบสนองข้อสอบ ได้กำหนดไว้ว่าแบบทดสอบที่จะใช้วิเคราะห์ด้วยรูปแบบโลจิสติก 3

พารามิเตอร์นี้จะต้องมีความเป็นมิติเดียว (Unidimensional Latent Space) (Hambleton and Swaminathan, 1985 : 16 – 17) โดยนำคะแนนผลการสอบของนักเรียนในแต่ละรูปแบบมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยวิเคราะห์ด้วยประกอบสำคัญ (Principal Component) หมุนแกนด้วยวิธีแวนิแม็กซ์ (Varimax) สำหรับการตรวจสอบพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Value) ถ้าหากค่าไอเกนของตัวประกอบที่ 1 มีค่าสูงกว่า ค่าไอเกนของตัวประกอบที่ 2 อย่างมาก และค่าไอเกนของตัวประกอบที่ 2 มีค่าสูงกว่าค่าไอเกนของตัวประกอบ ถัดไปเพียงเล็กน้อย จึงจะกล่าวได้ว่าแบบทดสอบแต่ละฉบับ มีคุณสมบัติเพียงมิติเดียว(Lord, 1980 : 21, อ้างถึงใน ประดิษฐ์ เรื่องตระกูล, 2529 : 59) (ผลแสดงในภาคผนวกที่ จ)

5.2.2 วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อด้วยโปรแกรม Bilog Version 3.04 เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบ และคัดเลือกข้อสอบโดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้
ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ มีค่าตั้งแต่ 0.50 ถึง 2.50 (Warm, 1978 :52 อ้างถึงใน จิตรกฤษณ์ ตำราฯใจ, 2531 : 35)

ค่าความยากของข้อสอบ มีค่าตั้งแต่ -2.5 ถึง +2.5 (อัญจิภา คิมเจริญ, 2536 :10)

ค่าการเดาของข้อสอบ ตั้งแต่ 0.3 ลงมา(Hambleton and Swaminathan, 1985 :36-39)

6. นำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกโดยใช้ทฤษฎีการทดสอบดั้งเดิม และทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ มาจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนด วัน เวลา ในการทดสอบ
2. นำหนังสือจาก คณะศึกษาศาสตร์ไปให้กับโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. จัดเตรียมอุปกรณ์การสอบ เช่น แบบทดสอบ และกระดาษคำตอบ โดยแบ่งข้อสอบออกเป็น 3 ชุด ใน 1ชุดจะมีข้อสอบความถนัดด้านเหตุผล 3รูปแบบ นับบรรจุชุดของแบบทดสอบใส่ซองตามจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียน
4. ติดต่อผู้ช่วยในการวิจัย ช่วยในการดำเนินการสอบ โดยที่ผู้วิจัยได้เขียนขั้นตอนในการดำเนินการสอบพร้อมคำชี้แจงให้กับผู้ช่วยในการวิจัยหลังจากนำแบบทดสอบไปดำเนินการสอบแล้ว นำกระดาษคำตอบที่ได้มาทำการตรวจสอบความเรียบร้อย
5. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ
6. ทดสอบสมมุติฐานของการวิจัย

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความชอบ (preference) เป็นการสังเกตพฤติกรรมโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อดีของสินค้าบริการหรือลักษณะของข้อเสนอ ตามวิธีของโรเวลล์และแฮมมิลตัน (Rowelli and Hamblton, 1973 ซึ่งอิงใน พวงวิฑูรย์ พิริวัฒน์, 2543 : 137) มีสูตรดังนี้

$$K^* = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อชอบกับข้อเสียซึ่งมีค่าตั้งแต่ 1 ถึง 0
	R	แทน	ผลรวมค่าการชดเชยของผู้สำรวจ โดย
+1	หมายถึง		ข้อดีมีความสอดคล้องกับข้อชอบหรือลักษณะของข้อเสนอ
0	หมายถึง		ไม่แน่ใจที่ตัดสินความสอดคล้องกับข้อชอบหรือลักษณะของข้อเสนอ
-1	หมายถึง		ข้อชอบ ไม่มีความสอดคล้องกับลักษณะข้อดีของข้อเสนอ
$\sum R$	แทน		ผลรวมคะแนนการพิจารณาของผู้สำรวจทั้งหมด
N	แทน		จำนวนผู้สำรวจ

2. ทฤษฎีบทของวีเยตตามทฤษฎีการทดสอบทั้งเต็ม (Classical Test Theory) โดย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Intra ๖.๐ (อาจารย์ศรียุทธ หองสำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี) สูตรที่ใช้ในการคำนวณ

2.1 ค่า P หมายถึง ค่าระดับความสอดคล้องของข้อดี คือ

$$P = \frac{H + 1}{N_H + N_L}$$

เมื่อ	H	แทน	จำนวนคนที่ตอบสูงในกลุ่มสูง
	L	แทน	จำนวนคนที่ตอบสูงในกลุ่มต่ำ
N_H, N_L	แทน		จำนวนคนในกลุ่มสูง, กลุ่มต่ำ

2.2 ค่า D หมายถึง ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ คือ

$$D = \frac{H - L}{N_H \text{ หรือ } N_L}$$

เมื่อ H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
N_H, N_L	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูง, กลุ่มต่ำ

3. วิเคราะห์ตัวประกอบ (Factor Analysis) ของแบบทดสอบความถนัดด้านเหตุผล โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติการวัดเพียงคุณลักษณะเดียว (Unidimensionality) ของแบบทดสอบ นั่นคือ แบบทดสอบนี้จะต้องมุ่งวัดความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงความสามารถเดียว การวิเคราะห์นี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวประกอบสำคัญ (Principal Component) แล้วหมุนแกนด้วยวิธีเวรีแม็กซ์ สำหรับการตรวจสอบพิจารณาจากค่าไอเกน (Eigen Value) ถ้าหากค่าไอเกน (Eigen Value) ของตัวประกอบที่ 1 มีค่าสูงกว่า ค่าไอเกน (Eigen Value) ของตัวประกอบที่ 2 อย่างมาก และค่าไอเกน (Eigen Value) ของตัวประกอบที่ 2 มีค่าสูงกว่าค่าไอเกน (Eigen Value) ของตัวประกอบถัด ๆ ไปเพียงเล็กน้อย จึงจะกล่าวได้ว่าแบบทดสอบฉบับนี้วัดเพียงคุณลักษณะเดียว (Lord, 1980 : 21, อ้างถึงใน ประดิษฐ์ เรืองตระกูล, 2529 : 59)

4. วิเคราะห์ข้อสอบด้วยโมเดล โลจิสติกแบบ 3 พารามิเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Bilog Version 3.04 ด้วยวิธีแมกซิมัม ลีกลีฮูด (Maximum Likelihood) เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และ ค่าการเดา เขียนเป็นรูปแบบความสัมพันธ์เชิงคณิตศาสตร์ของค่าความสามารถ (ความถนัดด้านเหตุผล) กับค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบทั้ง 3 ตัวได้ดังนี้ (Birnbaum, 1968 : 405)

$$P_i(\theta) = c_i + (1 - c_i) \frac{e^{Da_i(\theta - b_i)}}{1 + e^{Da_i(\theta - b_i)}} ; i = 1, 2, 3, \dots, n$$

เมื่อ $p_i(\theta)$ แทน	โอกาสที่ผู้สอบคนหนึ่งซึ่งมีระดับความสามารถ θ จะตอบคำถามข้อที่ i ได้ถูกต้อง
c_i แทน	ค่าการเดาข้อที่ i
b_i แทน	ค่าความยากของข้อสอบข้อที่ i
a_i แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบข้อที่ i
D แทน	Scaling Factor มีค่า 1.7
θ แทน	ระดับความสามารถที่แท้จริงของผู้สอบ ในที่นี้คือความถนัด
e แทน	ค่าคงที่มีค่าเท่ากับ 2.718281

5. ประมาณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละฉบับ ใช้วิธีของ กูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตร KR-20 (Oosterhof, 1990 : 56)

$$r_{KR-20} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

r_{KR-20}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ตามวิธีของ กูเดอร์-ริชาร์ดสัน
k	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด
p	แทน	สัดส่วนของจำนวนคนที่ทำข้อสอบได้ถูกในแต่ละข้อ
q	แทน	$1-p$
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแบบทดสอบทั้งฉบับ

6. ประมาณค่าฟังก์ชันสารสนเทศของข้อสอบ (IIF) และค่าฟังก์ชันสารสนเทศของแบบทดสอบ(TIF) ณ ระดับความสามารถ (θ) ต่าง ๆ

6.1 ค่าฟังก์ชันสารสนเทศของข้อสอบ (IIF) คำนวณจากสูตร(Hambleton ,Swaminathan and Rogers, 1991 :91)

$$I_i(\theta) = \frac{2.89a_i^2(1-c_i)}{\left[c_i + e^{1.7a_i(\theta-b_i)} \right] \left[1 + e^{-1.7a_i(\theta-b_i)} \right]^2}$$

θ_i	แทน	ฟังก์ชันสารสนเทศของข้อสอบ
i	แทน	ข้อสอบข้อที่ 1, 2, ..., n
θ	แทน	ระดับความสามารถของผู้ตอบ
a_i	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบข้อ i
b_i	แทน	ค่าความยากของข้อสอบข้อ i
c_i	แทน	ค่าการเดาของข้อสอบข้อ i
e	แทน	ค่าคงที่มีค่าประมาณ 2.71828

6.2 ค่าฟังก์ชันสารสนเทศของแบบทดสอบ(TIF)คำนวณได้จากสูตร

(Hambleton, Swaminathan and Rogers, 1991 :94)

$$I(\theta) = \sum_{i=1}^n I_i(\theta)$$

$I(\theta)$ แทน ฟังก์ชันสารสนเทศของแบบทดสอบ

7. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation

Coefficient) ระหว่างคะแนนความถนัด 2 ชุดใดๆ ดังสูตร (Spiegel, 1972 : 245)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน X และ Y
$\sum X, \sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนน X และ Y ตามลำดับ
$\sum X^2, \sum Y^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน X และ Y ตามลำดับ
$\sum XY$	แทน	ผลรวมของคะแนน X คูณคะแนน Y
N	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนความถนัด

7. ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ดังสูตร (Spiegel, 1972 : 247)

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{1-r^2}$$

t	แทน	การแจกแจงแบบที
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
N	แทน	จำนวนข้อมูล